

LOVREČINA

1. OPĆI I ADMINISTRATIVNI PODACI

Županija	Zagrebačka
Grad/općina	Grad Vrbovec
Naselje	Lovrečka Varoš
Katastarski podaci	k.č. br. k.č. 457/2, 457/1, 456, 455, 458, 460/1, 459/2, 459/1, 315/2, 307/2, 307/7, 453/1, 307/5, 454/15, 454/1, 454/16, k.o. Gostović.
Naziv	Dvorac Lovrečina
Nadležnost	Konzervatorski odjel u Zagrebu
Glavna datacija	16., 19. stoljeće
Naručitelj	Ladislav Kiš
Vlasništvo	Družba Sestara Milosrdnica Sv. Vinka Paulskoga
Pravni status	Z-2253
Namjena	Rehabilitacijska, udruga za liječene ovisnike „Cenacolo“

Povijesni katastar imanja iz 1860. godine, zona zaštite na DOF podlozi

2. SMJEŠTAJ, ORGANIZACIJA I SASTAVNICE CJELINE

Dvokrilni dvorac smješten je u nizinskom predjelu, nedaleko od potoka Velika, sjeverno od ceste koja vodi iz Vrbovca prema Križevcima. Dvorac je okružen opkopom iz vremena njegove obrambene funkcije, koju je imao tijekom 16. i 17. stoljeća. U prednjem dijelu imanja ima gospodarsku zonu s gospodarskim zgradama, a pred samim ulazom travnati rondel s oploćenim ophodom. Od povijesnih gospodarskih zgrada sačuvana je samo ona zapadna, položena uzdužno uz potok u smjeru sjever-jug, dok su ostale tri

novosagrađene na način da zajedno s povijesnom formiraju pravokutni dvorišni prostor. Na imanju postoji nekoliko recentno sagrađenih sjenica za sjedenje i manjih drvenih utilitarnih objekata.

2.1. DVORAC

Dvokrilni jednokatni dvorac ima dvije ugaone cilindrične kule koje dominiraju vertikalnom mjerom i oblikovanjem. Naglašava ih, naime, snažna potkrovnna profilacija te velike vaze s kuglama koje pojačavaju dojam reprezentativnosti cjeline. Krila zaključuju dvostrešna krovništa, dok kule imaju ravne krovove. U organizaciji prostora očituje se tradicionalni prostorni koncept temeljen na nizovima anfiladno povezanih prostorija duž vanjskih perimetralnih zidova, koje prate hodnici s orijentacijom na dvorište. Ulazna veža smještena je u središtu južnog krila te vodi do hodnika. Vertikalna komunikacija između prizemlja i prvoga kata odvija se jednokrilmim stubištem koje je položeno duž hodnika, uz stražnji perimetralni zid glavnoga krila, dok prvi i drugi kat povezuje drveno dvokrilno stubište smješteno na istočnom rubu glavnoga krila. Prostorije prizemlja svođene su bačvastim svodovima sa susvodnicama. Češkim svodovima zaključeni su hodnici prizemlja i prvoga kata, dok se ravni stropovi nalaze u prostorijama prvoga kata i cijelom drugom katu. U kulama su prostorije zaključene kupolastim svodovima sa susvodnicama.

Cijeli pročeljni plašt dvorca s kulama u prizemnoj zoni obuhvaćen je rustikom u žbuci što se doima kao baza reprezentativnim ploham dvaju katova koji su povezani u jednu plohu bez ikakve horizontalne podjele. Formatom i dekoracijom dominiraju prozori prvoga kata, dok znatno manje prozore drugoga kata objedinjuju nizovi potkrovnih slijepih lukova. Isti motiv slijepih lukova pojavljuje se na zaključnim zonama kula. Arhitektonska dekorativna plastika koncentrirana je oko prozora prvoga kata i to u vidu vegetabilnih formi na ploham parapeta te unutar i iznad profiliranih lukova nad prozorima. Od opreme interijera sačuvana je vratna stolarija na prvom katu, keramične pločice u prizemlju i prvom katu, stubište s kovano željeznom ogradom.

2.2. GOSPODARSKE ZGRADE

Prema katastru iz 1860. godine na imanju su u prednjem južnom dijelu bile tri veće gospodarske zidanice izduljene tlocrtne forme. Očuvana je samo zapadna koja se pruža duž potoka - zidana katnica dvostrešnog krovišta sa središnjim dvoosnim rizalitom. Njen prostorni koncept čine dvije veće prostorije u prizemlju kojima se pristupa iz uskih trijemova koji flankiraju rizalit. Unutar zidova rizalita je stubište kojim se uspinje u kat kojeg čini niz prostorija. Konstrukcije su češke kape i drveni grednici. Simetrična artikulacija uzdužnog pročelja temelji se na dominaciji središnje zabatno zaključene rizalitne plohe s dva prozora i glatkim pilastrima. Prizemlje je artikulirano lukovima i malenim prozorima te lučno rastvorenim trjemovima obostrano uz rizalit.

Ostale gospodarske zgrade podignute su recentno za potrebe udruge koja koristi dvorac, bez potrebne dokumentacije i odobrenja nadležne konzervatorske službe.

2.2. KRAJOLIK

Dvorac je okružen livadama, oranicama, voćnjacima s naglašenom aktivnošću gospodarske zone koja je u funkciji života današnjih korisnika dvorca. Pred dvorcem je parterno uređeni rondel čija forma moguće potječe s kraja 19. stoljeća kada se obnavlja dvorac. Osim povijesnog opkopa, uokolo dvorca se nalaze grupe visokih stabala.

3. STANJE

Dvorac je konstruktivno u relativno dobrom uz manje probleme s vlagom zidova u prizemlju. Pročelna žbuka je oslabljena i djelomice otpada pa je potrebno planirati popravke, a dugoročno i cjelovitu obnovu. Interijer je tijekom posljednjih 15-ak godina popravljan i prilagođavan potrebama korisnika udruge liječenih ovisnika (Cenacolo).

4. VALORIZACIJA

Dvorac Lovrečina svjedočanstvo je postojanja renesansne utvrde koja je tijekom stoljeća pregrađivana i prilagođavana potrebama stanovanja, a onda većim zahvatom potkraj 19. stoljeća integrirana u neostilski dvorac kakvog poznajemo danas. Formiranje započinje moguće i prije 16. stoljeća kada se prvi put spominje (1540. g.) kao utvrda, odnosno dio obrambenog sustava protiv Turaka. Barokizacijom je tijekom 18. stoljeća prilagođen novim okolnostima i potrebama života tadašnjih vlasnika, da bi tijekom 19. stoljeća doživio značajne izmjene uklanjanjem sjevernog i zapadnog krila, dogradnjom novog kratkog zapadnog krila i drugoga kata dvama preostalim povijesnim krilima i kulama te cjelovitom obnovom pročelja u duhu historicizma. U potpunosti očuvani opkop doprinosi doživljaju nekadašnje renesansne utvrde koja je historicističkom obnovom izgubila svoj prvotni karakter zadržavajući karakteristične elemente u vidu dviju cilindričnih kula i dijelove konstruktivnog sustava unutar očuvanih krila.

Dvorac predstavlja svjedočanstvo hrvatske povijesti, načina obrane i života na ovim prostorima. Prezentira karakterističnu transformaciju obrambene u stambenu građevinu reprezentativnog karaktera. Intervencijom s kraja 19. stoljeća prvotna su obilježja potisnuta u korist dekorativnosti i romantičarske vizije karakteristične za to vrijeme. Ipak, cijeli niz očuvanih arhitektonskih dijelova svjedoči o ranijim razdobljima gradnje iz čega proizlazi slojevitost kao značajna osobina ovoga dvorca.

Njegova usklađenost s prirodnim okruženjem kojeg artikulira i oplemenjuje stvarajući karakteristične vizure ovoga prostora pridonosi visokoj ambijentalnoj vrijednosti.

5. MJERE ZAŠTITE I PREPORUKE ZA OBNOVU I PRENAMJENU DVORCA I PRIPADAJUĆIH DIJELOVA KOMPLEKSA

Dvorac, k.č. 457/2. k.o. Gostović – stupanj zaštite: D2, R1

Dva povijesna krila

Glavno južno i bočno istočno krilo svojom slojevitošću svjedoče o transformacijama i prilagodbama renesansnog kaštela potrebama života kasnijih razdoblja, naročito 19. stoljeća, te će se stoga obnavljati primjenom konzervatorskih metoda (održavanje, sanacija, konzervacija, restauracija, restitucija, rekonstrukcija) u očuvanju volumena, artikulacije i oblikovanja pročelja, prostornog ustroja, konstruktivnih elemenata i sačuvanih dijelova opreme (vratna i prozorska stolarija, povijesno opločenje itd.). Moguće su određene intervencije u interijeru s ciljem zadovoljavanja nove funkcije.

Zapadno recentno krilo

Budući da je riječ o recentnim dogradnjama bez stilskih obilježja preporuča se održavanje vanjštine u skladu sa smjernicama nadležnog Konzervatorskog odjela. Unutrašnjost je moguće prilagođavati potrebama suvremene namjene.

Gospodarska zgrada, k.č. 458, k.o. Gostović – stupanj zaštite: G1

S obzirom na visoki stupanj očuvanosti i visoku ambijentalnu vrijednost ova gospodarska zgrada obnavljat će se primjenom konzervatorskih metoda (održavanje, sanacija, konzervacija, restauracija, restitucija, rekonstrukcija) u očuvanju volumena, artikulacije pročelja, prostornog ustroja i konstruktivnih elemenata. Moguće su određene intervencije u interijeru s ciljem zadovoljavanja nove funkcije.

Gospodarske zgrade, k.č. 458, k.o. Gostović – stupanj zaštite: G3

Na mjestu povijesnih gospodarskih zgrada (koje danas ne postoje) moguća je nova izgradnja u smislu faksimila povijesne zgrade (ukoliko postoji dokumentacija ili drugi materijalni izvori informacija na temelju kojih je moguće izvesti faksimil) ili suvremenog oblikovanja u osnovnim gabaritima povijesne zgrade koja se nalazila na tom mjestu.

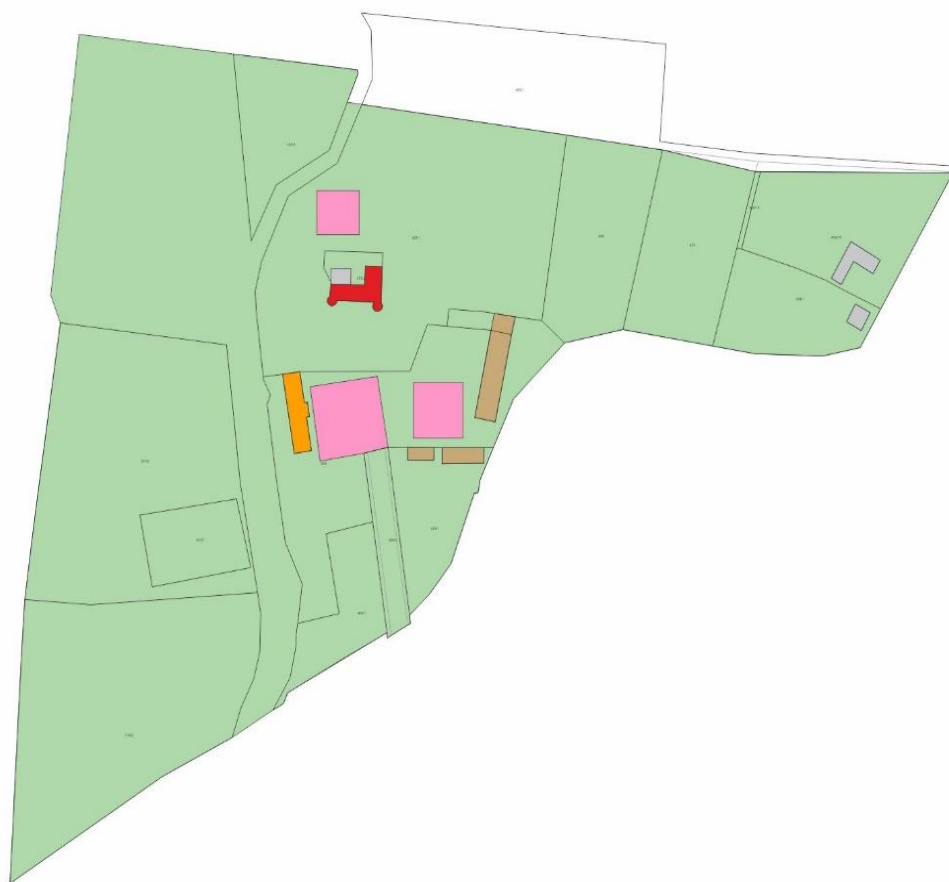
Krajolik – stupanj zaštite: K3

Sve čestice unutar obuhvata zaštite dvorca uredit će se očuvanjem zelene zone, odnosno identitetskih obilježja krajolika ili parternim uređenjem, sve u skladu s konzervatorskim smjernicama nadležnog konzervatorskog odjela.

Recentna izgradnja, k.č. 454/1, 454/15, k.o. Gostović – stupanj zaštite: R1

Valorizaciju i konzervatorske smjernice donosi nadležni konzervatorski odjel.

Nelegalna izgradnja, k.č. 458, 457/1, k.o. Gostović - R2

DVORAC

- D2 ■ Primjena konzervatorskih metoda (održavanje, sanacija, konzervacija, restauracija, restitucija, rekonstrukcija) u očuvanju volumena, artikulacije i oblikovanja pročelja, prostornog ustroja, konstruktivnih elemenata i sačuvanih dijelova opreme interijera. Moguće su određene intervencije u interijeru s ciljem zadovoljavanja nove funkcije. Sve navedeno izvodi se u skladu s detaljnijim konzervatorskim smjernicama koje će se izdati na temelju konzervatorsko-restauratorskih istraživanja koje je prethodno potrebno provesti.

GOSPODARSKE ZGRADE

- G1 ■ Primjena konzervatorskih metoda (održavanje, sanacija, konzervacija, restauracija, restitucija, rekonstrukcija) u očuvanju volumena, artikulacije pročelja, prostornog ustroja i konstruktivnih elemenata. Moguće su određene intervencije u interijeru s ciljem zadovoljavanja nove funkcije. Sve se izvodi u skladu s detaljnijim konzervatorskim smjernicama koje će se izdati na temelju konzervatorsko-restauratorskih istraživanja koje je potrebno provesti.
- G3 ■ Nova izgradnja u smislu faksimila povijesne zgrade (ukoliko postoji dokumentacija ili drugi materijalni izvori informacija na temelju kojih je moguće izvesti faksimil) ili suvremenog oblikovanja u osnovnim gabaritima povijesne zgrade koja se nalazila na tom mjestu. Sve navedeno izvodi se u skladu s detaljnijim konzervatorskim smjernicama koje će se izdati na temelju konzervatorsko-restauratorskih istraživanja koje je prethodno potrebno provesti.

PERIVOJ

- K3 ■ Očuvanje zelene zone ili parterno uređenje bez nove izgradnje, sve usklađeno s karakterom prostora (prema konzervatorskim smjernicama nadležnog konzervatorskog odjela).

RECENTNA IZGRADNJA

- R1 ■ Valorizaciju i smjernice donosi nadležni konzervatorski odjel.

UKLANJANJE

- U ■ uklanjanje

6. BIBLIOGRAFIJA I DOKUMENTACIJA

Obad Šćitaroci, M., Dvorci i perivoji u Slavoniji, Zagreb, 1998.

Dvorci i kurije sjeverne Hrvatske – stanje i mogućnosti njihova uključivanja u suvremeni život, grupa autora, Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, Zagreb, 1970.